

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 2 września 2022 r.

Poz. 9032

UCHWAŁA NR 16.266.2022 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W WARSZAWIE

z dnia 5 lipca 2022 r.

w sprawie orzeczenia nieważności treści zawartej pod nazwą, cyt. „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXVI/244/22 Rady Gminy Czarnia z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Czarnia Prawa Bartnego Kulturowego

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.), **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwala, co następuje:**

§ 1. Orzeka o nieważności treści zawartej pod nazwą, cyt. „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXVI/244/22 Rady Gminy Czarnia z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Czarnia Prawa Bartnego Kulturowego, z powodu istotnego naruszenia art. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.).

§ 2. Na niniejszą uchwałę służy Gminie Czarnia skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 14 czerwca 2022 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwała Nr XXVI/244/22 Rady Gminy Czarnia z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Czarnia Prawa Bartnego Kulturowego.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, ww. uchwała w zakresie treści zawartej pod nazwą, cyt. „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, stanowiącego załącznik do badanej uchwały podlega nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie. W pozostałej części powyższa uchwała została przekazana – zgodnie z właściwością - Wojewodzie Mazowieckiemu.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie ustaliło i zważyło, co następuje.

W § 1 badanej uchwały Rada Gminy Czarnia ustaliła, cyt. „Z uwagi na ochronę niematerialnego dziedzictwa ludzkości jakim jest kultura bartnicza oraz z chęci przywrócenia pewnych praw nabytych, które utracili mieszkańcy Gminy Czarnia w wyniku niesprawiedliwości dziejowej jakim były rozbiory Rzeczypospolitej Polskiej Obojga Narodów i przemoc prawna państw Zaborców, Rada Gminy Czarnia wprowadza niniejszą uchwałą Prawo Bartne Kulturowe wzorowane na dawnym zwyczajowym Prawie Bartnym stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały”. Dalej, w części pod nazwą „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, stanowiącego załącznik do badanej uchwały, Rada Gminy Czarnia postanowiła, cyt. „Rączka Miodu jest to

podatek leśny w rozumieniu art. 1 ust.1, art. 2 ust. 1, art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888). płacony w naturze, to jest w miodzie. Wielkość Rączki Miodu mierzona w jednostkach objętości litr (w przeliczeniu na jednostki układu SI $1l=1/1000\text{ m}^3 = 1\text{ dm}^3$). Wielkość Rączki Miodu jest określana corocznie przez Wójta Gminy Czarnia i podawana do wiadomości Bartników wraz z Decyzją ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego tzw. Nakazem Płatniczym podatku. Stawka ta obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Rada Gminy Czarnia upoważnia Wójta Gminy Czarnia do stosowania odpowiedniej ulgi podatkowej dla Bartników w przeliczeniu podatku leśnego na wielkość Rączki Miodu, tym samym aby jej wartość mogła być odpowiednio mniejsza od wartości pieniężnej 0,220 m³ drewna za 1 hektar lasu obliczanej corocznie przez Główny Urząd Statystyczny”.

W ocenie Kolegium Izby przytoczona treść zawarta pod nazwą, cyt. „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, istotnie narusza art. 6 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z tym przepisem podatek jest publicznoprawnym, nieodpłatnym, przymusowym oraz bezzwrotnym świadczeniem pieniężnym na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikającym z ustawy podatkowej.

Pieniężny charakter podatku oznacza, że jest on we współczesnych państwach co do zasady wyznaczany, obliczany i pobierany w walucie oficjalnie obowiązującej w danym kraju (w Polsce w złotych), a nie – jak bywało w przeszłości – w naturze lub w drodze osobistego świadczenia pracy przez zobowiązanego (tak: Babiarz Stefan i in., Ordynacja podatkowa. Komentarz, wyd. XI).

Skoro podatek jest świadczeniem pieniężnym, to Rada Gminy Czarnia nie mogła ustalić podatku leśnego płaconego w naturze, to jest w miodzie.

Zdaniem Kolegium Izby Rada Gminy Czarnia istotnie naruszyła również art. 4 ust. 1 i ust. 5 ustawy o podatku leśnym. Z art. 4 ust. 1 tej ustawy wynika, że podatek leśny od 1 ha, za rok podatkowy wynosi, z zastrzeżeniem ust. 3, równowartość pieniężną 0,220 m³ drewna, obliczaną według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. Natomiast na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o podatku leśnym, Rada Gminy Czarnia może obniżyć kwotę stanowiącą średnią cenę sprzedaży drewna, określoną w ust. 4, przyjmowaną jako podstawa obliczania podatku leśnego na obszarze gminy. W ocenie Kolegium Izby Rada Gminy Czarnia nie może upoważnić Wójta Gminy Czarnia do cyt. ”stosowania odpowiedniej ulgi podatkowej dla Bartników w przeliczeniu podatku leśnego na wielkość Rączki Miodu, tym samym aby jej wartość mogła być odpowiednio mniejsza od wartości pieniężnej 0,220 m³ drewna za 1 hektar lasu obliczanej corocznie przez Główny Urząd Statystyczny”.

Badaną uchwałę należy zaliczyć do aktów prawa miejscowego, ponieważ zawiera postanowienia o charakterze generalnym i abstrakcyjnym. Zgodnie z przepisem art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, gmina może stanowić akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. W ocenie Kolegium Izby żaden przepis prawa, przywołany przez Radę Gminy Czarnia w podstawie prawnej badanej uchwały, nie upoważnia organu stanowiącego do podjęcia uchwały w takim kształcie, w jakim uczyniła to Rada Gminy Czarnia.

Kolegium Izby podziela stanowisko wyrażone przez WSA w Olsztynie w wyroku z dnia 24 września 2019 r. II SA/Ol 518/19, a mianowicie, cyt. „Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawnego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego”. Wprowadzenie do aktów prawa miejscowego regulacji wychodzących poza zakres upoważnienia ustawowego stanowi istotne naruszenie prawa (tak: np. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 25 maja 2016 r. IV SA/Gd 266/16).

Przyjęte przez Radę Gminy Czarnia przytoczone regulacje zawarte pod nazwą, cyt. „Jedenaste” Prawa Bartnego Kulturowego, stanowiącego załącznik do badanej uchwały, są sprzeczne z przywołanymi wyżej przepisami prawa. W związku z powyższym nie mogą pozostać w obrocie prawnym.

W tym stanie faktycznym i prawnym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie orzekło, jak w sentencji uchwały.

Przewodnicząca Posiedzenia Kolegium

Bożena Zych